

Modül 6 – Geçici Korunan Statüsündekilerin Çalışmayla İlgili Hak ve Yükümlülükleri

Temel Kavramlar

- Geçici koruma kapsamında Türkiye’de bulunan Suriyelilerin çalışma hakkı, 15 Ocak 2016 tarihli ve 2016/8375 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Geçici Koruma Sağlanan Yabancıların Çalışma İzinlerine Dair Yönetmelik”te düzenlenmektedir.
- Geçici koruma sağlanan yabancılar, hukuka uygun olarak verilmiş bir çalışma izni olmadan serbest çalışamazlar veya işe alınamazlar. Bu kuralı ihlal edenlere (işveren, çalışan veya serbest çalışan) para cezası uygulanır.
- Geçici koruma sağlanan yabancılar, geçici koruma kayıt tarihinden sonraki altı ay içerisinde çalışma izni alamazlar. Çalışma izni başvurusunun, geçici korumadan yararlanan yabancıların ikamet etmesine izin verilen ilde yapılması gereklidir.
- Normalde çalışma izni başvurusu, bir Suriyeliyi işe almak isteyen işveren tarafından internet üzerinden bir sistemi kullanılarak yapılır. Serbest çalışmak isteyen Suriyeliler ise, vergi numarası aldıktan ve ruhsatlı bir işyeri kurduktan sonra kendi adlarına internet üzerinden çalışma izni başvurusu yapabilirler.
- Bir işyerinde çalışan geçici koruma sağlanan yabancı sayısı, işyerinde çalışan Türk vatandaşı sayısının yüzde onunu geçemez. İşveren söz konusu ilde yabancıların çalıştırılacağı işi yapacak aynı nitelikte Türk vatandaşı bulunmadığını gösterebildiği takdirde, Çalışma Bakanlığı bu kotayı uygulamayabilir.
- Kamu yararına çalışan dernekler ve vergi muafiyeti tanınan vakıflar, insani yardım hizmeti faaliyetlerinde geçici koruma sağlanan yabancıları çalıştırmak için çalışma izni almak üzere Çalışma Bakanlığına başvurabilir. Bu dernek ve vakıflara da yukarıda belirtilen % 10 oranındaki kota uygulanmayabilir.
- Geçici korumadan yararlanan yabancılara asgari ücretin altında ödeme yapılamaz. Aynı kural Türkiye’de yaşayan herkes için geçerlidir.
- Mevsimlik tarım ve hayvancılık işlerinde çalışacak geçici koruma sağlanan yabancılar, çalışma izni muafiyeti kapsamındadır; ancak yabancıların kayıtlı olduğu ildeki Çalışma İl Müdürlüğüne muafiyet başvurusu yapılması gereklidir. Bunun için de altı aylık geçici koruma süresinin tamamlanmış olması zorunludur.
- Çalışma izni başvurusunda bulunmadan önce, Suriyeli sağlık meslek mensuplarının Sağlık Bakanlığından, eğitim meslek mensuplarının Millî Eğitim Bakanlığından (veya Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından) ön izin anlamaları gerekir.
- İşveren ve çalışan arasında, maaş, ücret ve işin veya çalışmanın niteliği gibi temel çalışma koşullarını yansıtan bir iş akdinin imzalanması gereklidir.

- Geçici koruma statüsünün kaybeden yabancıların çalışma izinleri iptal edilir.
- Çalışma izinleri iş akdinin süresi boyunca ve bir yıla kadar geçerlidir. Bu süre uzatılabilir, ancak bunun için yabancıya yeniden başvurması ve bu başvuru sürecini ilk çalışma izninin süresi dolmadan başlatması gereklidir.